

ИЗВЈЕШТАЈ

О ОБАВЉЕНОЈ ФИНАНСИЈСКОЈ РЕВИЗИЈИ

АГЕНЦИЈЕ ЗА СТАТИСТИКУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
ЗА 2017. ГОДИНУ

Број: 01/02/03-07-16-1-712/18

Сарајево, јули 2018. године

САДРЖАЈ

I	МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА	3
	МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА	3
	МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ	4
II	КРИТЕРИЈУМИ	6
III	ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ	7
1.	УВОД	7
2.	РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА	7
2.1	Реализоване препоруке	7
2.2	Препоруке чија је реализација у току	8
2.3	Нереализоване препоруке	8
3.	СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА	8
3.1	Систем интерних контрола процеса	9
3.2	Организација и руковођење	10
3.3	Финансијско управљање и контрола	10
3.4	Интерна ревизија	11
4.	БУЏЕТ	11
5.	ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ	12
5.1	Преглед расхода и издатака из буџета	12
5.1.1	Уговори о дјелу	13
5.1.2	Вишегодишњи пројекат	13
5.1.3	Пројекти посебне намјене	15
5.2	Биланс стања	15
5.3	Преглед динамике запошљавања	16
6.	ЈАВНЕ НАБАВКЕ	16
7.	ОСТАЛО	17
7.1	Судски спорови	17
8.	КОМЕНТАРИ	18
	ПРИЛОЗИ	18

I МИШЉЕЊЕ РЕВИЗОРА

МИШЉЕЊЕ О ФИНАНСИЈСКИМ ИЗВЈЕШТАЈИМА

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја **Агенције за статистику (у даљем тексту Агенција)** за 2017. годину који обухватају: биланс стања, преглед прихода, примитака и финансирања, преглед расхода и издатака из буџета, посебне податке о платама и броју запослених, преглед динамике запошљавања, преглед сталних средстава у облику ствари и права, преглед капиталних улагања и анализу извршења буџета – текстуални дио.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Руководство **Агенције** одговорно је за израду и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања, тј. Законом о финансирању институција БиХ, Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ. Ова одговорност подразумијева и креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја који не садрже значајне погрешне исказе услјед преваре или грешке.

Одговорност ревизора

Наша је одговорност да изразимо мишљење о финансијским извјештајима на основу проведене ревизије. Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији институција Босне и Херцеговине¹ и примјењивим Међународним стандардима врховних ревизионих институција (ISSAI 1000–1810). Ови стандарди захтијевају да поступамо у складу са етичким захтјевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мјери, увјеримо да финансијски извјештаји **Агенције** не садрже значајне погрешне исказе. Ревизија укључује обављање поступака у циљу прибављања ревизионих доказа о износима и објавама у финансијским извјештајима. Избор поступка је заснован на просудби ревизора, укључујући процјену ризика значајног погрешног приказивања у финансијским извјештајима услјед преваре или грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у циљу одабира ревизионих поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у сврху изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја. Ревизор такође оцјењује финансијско управљање, функцију интерне ревизије и системе интерних контрола.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, финансијски извјештаји **Агенције** приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на 31.12.2017. године и извршење буџета за годину која се завршава на наведени датум, у складу са прихваћеним оквиром финансијског извјештавања.

МИШЉЕЊЕ О УСКЛАЂЕНОСТИ

У вези са ревизијом финансијских извјештаја **Агенције** за 2017. годину, извршили смо и ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација са значајним законима и другим прописима којима се **Агенција** руководи.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководство **Агенције** је такође одговорно да обезбиједи да су активности, финансијске трансакције и информације у складу са прописима којима су регулисане и потврђује да је током фискалне године обезбиједило намјенско, сврсисходно и законито кориштење средстава одобрених буџетом институције за остваривање утврђених циљева, те економично, ефикасно и ефективно функционисање система финансијског управљања и контроле.

Одговорност ревизора

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији институција БиХ и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености. Поред наведене одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације, у свим материјалним аспектима, у складу са законима и другим прописима којима су регулисане. Ова одговорност укључује обављање процедура како бисмо прибавили ревизионе доказе о томе да ли се средства користе за одговарајуће намјене и да ли је пословање **Агенције**, према дефинисаним критеријумима, усклађено са законима и другим прописима.

Вјерујемо да су прибављени ревизиони докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење.

Мишљење

Према нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације **Агенције** за 2017. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Скретање пажње

Не изражавајући резерву на мишљење о усклађености, скрећемо пажњу на следеће:

- Ангажовање запослених путем уговора о дјелу на пословима који трају дужи временски период или у континуитету током године (тачка 5.1.1 Извјештаја),
- Нису окончане активности на реализацији вишегодишњег пројекта чији наставак је планиран у 2018. години (тачка 5.1.2 Извјештаја).

Сарајево, 18.07.2018. године

ГЕНЕРАЛНИ РЕВИЗОР

Драган Вранкић, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Јасмин Пилица, с.р.

**ЗАМЈЕНИК
ГЕНЕРАЛНОГ РЕВИЗОРА**

Ранко Крсман, с.р

II КРИТЕРИЈУМИ

Канцеларија за ревизију институција Босне и Херцеговине проводи ревизију финансијских извјештаја и, у вези са истом, ревизију усклађености. Ревизија финансијских извјештаја и ревизија усклађености подразумијева процес објективног прикупљања и процјењивања доказа, како би се утврдило да ли су предмети ревизије, тј. финансијски извјештаји, као и активности, финансијске трансакције и информације, усклађени са одговарајућим критеријумима који су садржани у законима и другим прописима. Критеријуми представљају упоредне параметре који се користе како би се дала оцјена предмета ревизије.

За оцјену објективности и истинитости финансијских извјештаја и оцјену усклађености са законима и другим прописима кориштени су сљедећи критеријуми:

- Закон о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину
- Закон о финансирању институција БиХ
- Закон о јавним набавкама и подзаконски акти
- Закон о платама и накнадама у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о порезу на доходак и Закон о доприносима (ФБиХ и РС)
- Закон о државној служби у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Закон о раду у институцијама БиХ и подзаконски акти
- Правилник о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ
- Правилник о финансијском извјештавању институција БиХ.

III ИЗВЈЕШТАЈ О РЕВИЗИЈИ

1. УВОД

У складу са Законом о статистици Босне и Херцеговине¹, Агенција обавља административне и друге стручне послове у оквиру права и дужности државе Босне и Херцеговине, осим ако ти послови нису додијељени другим органима, односно ако извршење тих задатака није по сили закона повјерено другим организацијама и удружењима. Агенција у смислу овог закона, је Агенција основана Одлуком Савјета министара БиХ објављеном у Службеном гласнику БиХ број 4/97. Агенција је орган надлежан за обраду, дистрибуцију и утврђивање статистичких података Босне и Херцеговине, утврђивање статистичких података и статистичких информација, координацију статистичких дјелатности, развој и унапређење статистичке дјелатности, провођење европских интеграција и међународну кооперацију, пружање и дисеминација статистичких информација.

Радам Агенције руководи директор који представља Агенцију и дјелује у њено име, организује и обезбјеђује законито и ефикасно извршавање задатака Агенције. Директор има замјенике директора, који га замјењују у случају његове спријечености да обавља ту функцију. Директор и његови замјеници именују се у складу са одредбама Закона о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине на период од четири године.

Законом о статистици БиХ утврђено је формирање Савјета за статистику. Савјет даје препоруке Агенцији у вези с нацртом програма и плана рада и даје мишљења о истим, прати рад Агенције и даје препоруке Савјету министара БиХ о средствима која су Агенцији неопходна за испуњавање задатака из плана рада и програма, те помаже сарадњу између надлежних органа у циљу постизања највишег могућег квалитета статистике који задовољава потребе корисника на свим нивоима.

Сједиште Агенције је у Сарајеву, а успостављена је експозитура у Брчко дистрикту БиХ.

2. РЕАЛИЗАЦИЈА ПРЕПОРУКА

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је финансијску ревизију Агенције за 2016. годину, сачинила Извјештај о финансијској ревизији и дала позитивно мишљење на финансијске извјештаје и позитивно мишљење на усклађеност са значајним прописима, уз скретање пажње на јавне набавке. У Извјештају су дате препоруке у циљу отклањања уочених неправилности.

2.1 Реализоване препоруке

Увидом у предузете активности, утврдили смо да су реализоване сљедеће препоруке:

- у процесу успостављања система финансијског управљања и утврђених обавеза код доношења одређених документа констатовали смо да је

- Агенције сачинила мапу процеса и регистар ризика;
- у тестираним процедурама нису уочени недостаци у погледу поштивања рокова за достављање аката Агенције учесницима у поступку;
- техничка спецификација за набавку возила не садржи елементе због којих би се ограничила конкуренција добављача.

2.2 Препоруке чија је реализација у току

Увидом у предузете активности, утврдили смо да је у току реализација следећих препорука:

- систем интерних контрола је незнатно унапријеђен у односу на претходну годину, па смо констатовали да је мањи број приједлога за стимулацију који нису поднесени у складу са интерним актима Агенције, поједине радње код обрачуна службених путовања су унапријеђене, а датуми код уговора о дјелу су усаглашени са периодом на који се односи уговор. Препорука о евидентирању трошкова електричне енергије у закупљеном простору не може се оцијенити, јер се простор кориштен за складиштење пописног материјала више не користи;
- Приједлог правилника о систематизацији упућен је крајем године у процедуру прибављања мишљења надлежних институција. На основу мишљења Министарства правде БиХ, Агенција је у мају 2018. године доставила измјене и корекције описа радних мјеста;
- код планирања набавки констатовали смо унапређења у дијелу утврђивања реалнијих рокова и њиховом правовременом отпочињању. Недостатке смо уочили код навођења предмета набавке и обухватању у плану и оних предмета за које су на снази важећи оквирни споразуми.

2.3 Нереализоване препоруке

Увидом у предузете активности, утврдили смо да следеће препоруке нису реализоване:

- није промијењен начин објављивања информација о плану набавке и реализованим поступцима који се и даље објављују на интернет страници у оквиру осталих вијести;
- Агенција није реализовала физичко уклањање расходоване опреме из просторија Агенције током редовног годишњег пописа, па су ове активности планиране за 2018. годину.

3. СИСТЕМ ИНТЕРНИХ КОНТРОЛА

Агенција је одговорна за креирање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и презентацију финансијских извјештаја и усклађеност пословања са законима и другим прописима.

3.1 Систем интерних контрола процеса

У Агенцији није задовољен принцип раздвајања дужности приликом уноса фактура у ИСФУ систем и њиховог одобравања јер запослени који је обављао ове послове користи неплаћено одсуство од септембра 2017. године.

Поступцима ревизије уочили смо незнатна унапређења система интерних контрола у процесима за које смо констатовали недостатке у претходној години. Неки од тих недостатака су отклоњени, али и даље постоји потреба за успостављањем ефикаснијег система интерних контрола:

- у мањем броју случајева приједлози за стимулацију нису припремљени у складу са процедурама предвиђеним интерним правилником Агенције и по којем шеф одсјека подноси захтјев за стимулацијом;
- код налога за службена путовања смо уочили недостатке који се односе на процедуру одобравања путних налога, нарочито за путовања у иностранство. Код ових путовања не издају се одлуке и рјешења предвиђена одлуком о службеним путовањима¹ (одлука о одласку на службени пут и рјешења о кориштењу приватног возила у службене сврхе), али је настанак трошкова одобрен у захтјеву за отварање путног налога који одобрава директор. Остали недостаци се односе на неусклађеност у подацима о исплаћеним аконтацијама (није тражена ни одобрена, а на налогу наведено да је исплаћена), обрачун накнаде за кориштење приватних возила (кориштена су правила за Федерацију БиХ) и код прилагања доказа о пређеној километражи када се обрачунава накнада за кориштење сопственог возила у службене сврхе.

Препорука

Потребно је да Агенција настави са даљим унапређењем система интерних контрола у процесима код којих су утврђени недостаци.

Код трошкова који се односе на службена возила нису адекватно успостављене контролне активности које претходе стварању обавеза, а односе се на слjedeће: прије извршења услуге и испостављања фактуре не тражи се предрачун од добављача, не праве се наруџбенице, одговорно лице из Агенције не потписује радни налог као потврду извршене услуге. Уговором о сервисирању возила је дефинисана само цијена норма сата аутомеханичарских услуга, без спецификације резервних дијелова, тако да се не могу исконтролисати цијене резервних дијелова.

Препорука

Потребно је унаприједити интерне процедуре стварања обавеза приликом поправке и одржавања возила, те побољшати контролне активности трошкова службених возила.

Агенција је закључила уговоре о дјелу за прикупљање података статистике транспорта. Процес ангажовања лица није транспарентан у погледу ангажовања и утврђивања накнаде за обављање уговореног посла. Према презентованим информацијама, за ову врсту прикупљања података потребно је специфично знање, па су на основу сазнања са семинара и радионица, ангажована лица која посједују управо таква знања која су неопходна за прикупљање података.

Препорука

На основу плана годишњих потреба за специфичним врстама послова Агенција треба објавити јавни позив за ангажовање путем уговора о дјелу за обављање послова за која је неопходно посебно познавање одређене области, као и да том приликом транспарентно објави висину накнаде за обављање послова.

3.2 Организација и руковођење

Унутрашња организација и начин рада Агенције утврђени су Правилником о унутрашњој организацији из 2006. године. Правилником о унутрашњој организацији Агенције, уређен је начин рада и руковођења Агенцијом, те опис радних мјеста државних службеника и запосленика. Истим су систематизована радна мјеста за 192 извршиоца. Из података Агенције о попуњености систематизованих радних мјеста, констатовали смо да су и даље непопуњена радна мјеста помоћника директора, да шест запослених користи неплаћено одсуство из државне службе, а да је у различитом периоду током године осам запослених користило законски дозвољену могућност кориштења плаћеног одсуства ради стручног образовања и усавршавања.

Агенција је крајем 2017. године упутила Приједлог правилника о унутрашњој организацији у процедуру прибављања мишљења надлежних институција. На основу примједби у мишљењу Министарства правде БиХ извршене су измјене и корекције за поједина радна мјеста које су достављене надлежном министарству у 2018. години.

На основу Закона о статистици, Савјет министара БиХ је именовао чланове Савјета за статистику 29.12.2016. године, на период од четири године. Одлука о именовању је објављена у Службеном гласнику БиХ 25.04.2017. године.¹ Савјет за статистику одржао је у току 2017. године три сједнице.

3.3 Финансијско управљање и контрола

Систем финансијског управљања и контроле је имплементиран у складу са Законом о финансирању институција БиХ, Приручником за финансијско управљање и контролу и Смјерницама за провођење процеса управљања ризицима у институцијама БиХ. Агенција је сачинила попис и мапирање пословних процеса и окончала активности везане за утврђивање и процјену ризика и израду регистра ризика. Агенција је попунила образац Годишњег извјештаја о финансијском управљању и контроли за 2017. годину и доставила Централној хармонизацијској јединици.

3.4 Интерна ревизија

У складу са Законом о интерној ревизији институција БиХ² и Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ³, за обављање интерне ревизије у Агенцији надлежна је Централна јединица за интерну

ревизију институција БиХ која је формирана у оквиру Министарства финансија и трезора БиХ. Агенцији је, у складу са одобреним Годишњим планом интерних ревизија, достављена најавна за обављање ревизије. До обављања завршне ревизије Агенцији није достављен извјештај о обављеној интерној ревизији.

4. БУЏЕТ

Агенција је пројекцијом буџета за 2017. годину планирала буџет у висини од 4.706.000 КМ (буџетска средства у износу од 4.606.000 КМ и прилив по основу трансфера из Брчко дистрикта у износу од 100.000 КМ).

Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2017. годину¹, Агенцији су у буџету одобрена средства у износу од 4.676.000 КМ (буџетска средства у износу од 4.576.000 КМ и 100.000 КМ по основу трансфера из Брчко дистрикта), што је за 107.000 КМ или 2% више у односу на одобрени буџет за 2016. годину. У односу на достављени захтјев извршене су корекције на позицији путних трошкова.

Одобрени буџет Агенције увећан је у износу од 1.236.686 КМ из сљедећих извора:

- пренесена неутрошена средства за реализацију програма вишегодишњег капиталног улагања у износу од 470.627 КМ,
- из других извора (донације, трансфери других нивоа власти) у укупном износу од 766.059 КМ. Укупан износ средстава се састоји од пренесених средстава из 2016. године (1.006.478 КМ), нових уплата у току године (327.756 КМ) и поврата донације Европској комисији (468.175 КМ).

У Табели 1. приказан је преглед одобреног и извршеног буџета.

Табела 1.
КМ

Износи у

Опис	Одобрени буџет	Усклађивања буџета	Укупни буџет	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
Текући издаци	4.536.000	-	4.536.000	4.147.004	91
Капитални издаци	40.000	-	40.000	-	0
Текући грантови	-	-	-	-	-
Вишегодишња капитална улагања	-	470.627	470.627	192.663	41
Новчане донације и трансфери нижег нивоа власти	100.000	766.059	866.059	370.975	43
Укупно:	4.676.000	1.236.686	5.912.686	4.710.642	80

Агенција није у току године вршила реструктурисање средстава.

Годишњи програм рада Агенције, сачињен на основу Закона о министарствима и другим органима управе и Одлуке о годишњем планирању рада и начину праћења и извјештавања у институцијама БиХ, достављен је Савјету министара БиХ. Програм рада није разматран јер је Савјет министара БиХ тражио мишљење Савјета за статистику. Агенција је у 470 информација упућеној Савјету министара БиХ навела

да за овај документ није потребно мишљење Савјета за статистику који разматра и даје мишљење на План рада који је утврђен Законом о статистици. У истој информацији је наведено да није разматран ни Статистички програм за период 2017–2019. година, те да немају информацију зашто ова два документа нису стављена на разматрање.

Агенција је сачинила Извјештај о раду за 2017. годину¹ и доставила га Савјету министара БиХ на даље поступање. У априлу 2018. године Агенција је обавијештена да се Савјет министара БиХ није изјаснио о Извјештају због тога што није усвојен Програм рада Агенције за 2017. годину.

Агенција је у извјештају навела реализоване приоритетне активности планиране Програмом рада за 2017. годину и проблеме и изазове у току имплементације програма. Наведено је да су проблеми у изради адекватног оквира за избор узорака домаћинстава и појединаца из базе података Пописа становништва, домаћинстава и станова 2013. задржани и у 2017. години, да постоји врло висок ризик за непровођење Анкете о приходима и условима живота у 2018. години, и да нису реализоване планиране активности по питању припреме правног оквира за Попис пољопривреде.

5. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

Агенција је сачинила Годишњи финансијски извјештај за 2017. годину и доставила га надлежним органима и институцијама у складу са важећим прописима и у утврђеном року.

Годишњи финансијски извјештаји Агенције објављени су на веб страници (<http://www.bhas.ba>).

5.1 Преглед расхода и издатака из буџета

У прегледу расхода и издатака по економским категоријама – збирно, у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, укупно остварени расходи исказани су у износу од 4.710.642 КМ, што је у односу на расположива средства за 2017. годину мање за 1.202.044 КМ. Расходи из буџетских средстава су реализовани у износу од 4.147.004 КМ, и мањи су у односу на одобрена средства за 428.996 КМ.² Нижи проценат реализације у односу на расположива средства утврђен је код капиталних издатака, вишегодишњег капиталног пројекта и програма који се финансирају из донација и трансфера Брчко дистрикта.

Значајни расходи из буџета односе се на: бруто плате (3.168.083 КМ), накнаде запослених (290.266 КМ), путне трошкове (145.869 КМ), издатке за употребу возила (30.452 КМ), трошкове унајмљивања простора (217.237 КМ) и уговорене услуге (94.214 КМ).

Преглед расхода и издатака из буџета приказан је у Табели I у прилогу Извјештаја.

Бруто плате и накнаде реализоване су у износу од 3.168.083 КМ, од чега се на нето плате и накнаде односи износ од 1.858.030 КМ, а на порезе и доприносе износ од 1.310.053 КМ. Укупан износ бруто плата односи се на просјечан број од 113

запослених.

Трошкови унајмљивања простора реализовани су у износу од 217.237 КМ и односе на закуп канцеларијског простора за смјештај организационог дијела Агенције.

5.1.1 Уговори о дјелу

Уговори о дјелу реализовани су у нето износу од 50.397 КМ, а за ове намјене је у оперативном буџету (на аналитичкој позицији планиран износ од 28.000 КМ. Послови за које је Агенција закључивала уговоре нису предвиђени унутрашњом организацијом и систематизацијом, али смо уочили да је њихово обављање вршено у континуитету током године (послови чишћења и одржавања) и у периоду од 6 – 9 мјесеци (послови лекторисања, графичког дизајна и послови из области статистике). Након истека уговора о дјелу, са три извршиоца су закључени уговори о раду на одређено вријеме, на период од три мјесеца.

Препорука

Потребно је да Агенција, уколико постоји потреба за обављањем послова сталног карактера, ово питање рјешава у складу са законским прописима који третирају проблематику запошљавања.

5.1.2 Вишегодишњи пројекат

За реализацију вишегодишњег пројекта „Попис становништва, домаћинстава и станова у БиХ 2013. године“ пренесена су неутрошена средства у износу од 470.627 КМ. Пројекат је реализован у износу од 192.663 КМ што у односу на расположива средства износи 41%.

У Табели 1.1 приказан је преглед одобрених и реализованих средстава вишегодишњег пројекта.

Табела 1.1

Износи у КМ

Опис	План 2017.	Извршење 2017.	Проценат 3/2
1	2	3	
Бруто плате и накнаде	187	0	0
Путни трошкови	20.102	1.312	7
Издаци телефонских и поштанских услуга	354	0	0
Набавка материјала	48	0	0
Издаци за услуге превоза и горива	41.021	1.872	5
Унајмљивање имовине и опреме	772	772	100
Издаци за текуће одржавање	66.926	18.077	26
Издаци за осигурање и банкарске услуге	368	0	0
Уговорене услуге	147.383	48.064	33
Набавка грађевина (инфраструктурна средства)	30.000	0	0
Набавка опреме	107.960	102.677	95
Набавка софтвера	55.506	19.890	36
Укупно за Пројекат	470.627	192.663	41

У оквиру пројекта планиране су одређене активности које још нису реализоване због поништених поступака јавне набавке (набавка инфраструктурних средстава, софтвери), одређене ставке су планиране, али није било реализације у планираном обиму (путни трошкови, издаци за услуге превоза и горива, текуће одржавање, уговорене услуге). Агенција је у оквиру пројекта планирала реализацију активности и у 2018. години. У одлуци о средствима за финансирање послова за попис није утврђен¹ временски рок за његову реализацију, што омогућава прилично флексибилан однос Агенције по питању реализације пројекта и његовог окончања.

Тестирањем издатака који су реализовани у оквиру пројекта утврдили смо да се поједини од њих не односе на овај пројекат или се на основу документације не могу повезати са пројектом (припрема и преузимање података по попису из 1981. године у износу од 4.889 КМ, дио средстава за поврат донације Европској комисији у износу од 1.045 КМ), услуге превозиња у износу од 1.806 КМ). У оквиру пројекта измирене су обавезе у износу од 17.667 КМ које се односе на релокација и транспорт опреме по уговору који је у ранијем периоду дјелимично реализован из средстава гранта Европске комисије.

Накнаде члановима Централног пописног бироа исплаћене су у износу од 22.050 КМ закључно са јулом 2017. године. Током ревизије нам је презентован записник са сједнице Централног пописног бироа од 03.07.2017. године у коме је наведено је да су присутни упознати о завршним активностима пописа да ће коначан извјештај бити допуњен финансијским извјештајем који још није готов због завршних активности око штампе.

Препорука

Потребно је да Агенција проведе планиране активности у оквиру вишегодишњег пројекта како би и финансијски окончала његову реализацију.

5.1.3 Пројекти посебне намјене

Пренесена средства из 2016. године по основу гранта добијеног од Европске комисије за провођење пописа 2013. године враћена су у 2017. години. Износ средстава за поврат гранта за провођење пописа 2013. године (468.175 КМ) утврђен је ревизијом коју је ангажовао донатор.

За реализацију осталих пројеката посебне намјене Агенција је имала обезбијеђена средства у износу од 866.059 КМ. Средства су намијењена за статистичке активности и повремена статистичка истраживања. Програми посебних намјена су реализовани у износу од 370.975 КМ, или 43% у односу на расположива средства. У анализи уз извјештај о извршењу буџета су презентоване информације о реализацији издатака у оквиру програма посебних намјена, али нису презентоване информације о разлозима који су утицали на низак проценат реализације средстава. Усмено смо информисани да су на проценат реализације средстава која су обезбијеђена од Владе Брчко дистрикта БиХ утицале активности у вези са утврђивањем оквира узорка који није дефинисан, и због чега нису реализоване активности и средства.

Програм под називом „Остале донације“ реализован је у износу од 201.210 КМ, а најзначајнији издаци се односе на трансфере Федерацији БиХ и Републици Српској (69.307 КМ) за реализацију програма статистичких истраживања, поврат средстава донатору (18.776 КМ), уговоре о дјелу за прикупљање података статистике транспорта (14.300 КМ), набавку моторног возила (24.500 КМ) и услуге развоја web портала за који је процедура проведена у 2016. години (46.859 КМ).

У прегледу оперативног буџета програма посебне намјене наведено је да ће се средства донација користити за набавку опреме која није специфицирана, а према важећим инструкцијама Министарства финансија и трезора БиХ није утврђена обавеза достављања намјенске структуре за набавке из донаторских средстава. У оквиру пројекта извршена је набавка моторног возила за потребе Агенције, а усмено смо информисани да није тражена сагласност донатора (јер се на овој позицији води више донација), као и да ова средства нису предмет ревизије донатора.

Укупан број возила, рачунајући и новонабављено, је у оквиру броја који је актима Савјета министара БиХ дозвољен Агенцији и користи се за редовне активности Агенције. Набавка возила извршена је примјеном процедуре предвиђене Законом о јавним набавкама БиХ (конкурентски захтјев за достављање понуда).

5.2 Биланс стања

У Билансу стања на 31.12.2017. године исказана су укупна средства у износу од 603.787 КМ. Укупне обавезе са изворима средстава исказане су у износу од 974.737

КМ.

У Табели 2. приказана је структура средстава и обавеза Агенције.

Табела 2.
КМ

Износи у

Опис	Салдо 31.12.2016	Салдо 31.12.2017	Индекс 3/2
1	2	3	4
Готовина, краткорочна потраживања и залихе	10.076	13.744	136
Стална средства	687.205	590.043	86
Укупно актива:	697.281	603.787	87
Краткорочне обавезе и разграничења	398.267	384.695	97
Дугорочне обавезе и разграничења	-	-	
Извори средстава	687.205	590.043	86
Укупно пасива:	1.085.472	974.737	90

Значајне ставке биланса стања односе се на неотписану вриједност сталних средстава (590.043 КМ), обавезе према добављачима (89.255 КМ), обавезе према запосленима (285.463 КМ).

Биланс стања приказан је у Табели II у прилогу Извјештаја.

Расходована средства која су по попису из 2017. године и претходних година предложена за отпис нису искњижена из пословних књига Агенције и нису физички одстрањена из просторија Агенције. У току ревизије презентован нам је документ у коме су наведене информације о стању и отпису средстава (информатичке опреме) са приједлозима активности које треба предузети у 2018. години.

5.3 Преглед динамике запошљавања

Према прегледу динамике запошљавања у периоду од 01.01. до 31.12.2017. године, у Агенцији је планирано 117 запослених. Укупан број запослених на крају године био је 113. У Годишњем извјештају о извршењу буџета (Табела 4/1) приказан је број од 119 запослених, и њим су обухваћени запослени који користе одсуство из државне службе.

Два запослена користе одсуство из државне службе због именовања на позиције у извршној власти, а четири запослена користи неплаћено одсуство ради стручног усавршавања и образовања.

6. ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Агенција је донијела План јавних набавки за 2017. годину како је прописано Законом о јавним набавкама. За поступке јавне набавке, одлуком директора формиране су комисије чији задатак је да изради тендерску документацију, води поступак набавке, оцијени понуде, препоручи руководству агенције понуђача који је доставио најбоље оцијењену понуду прихватљиву понуду, заједно са извјештајем о раду и разлозима за давање такве препоруке.

Од значајнијих планираних поступака јавне набавке нису проведени поступци за набавку софтвера за ДМС и набавку услуга развоја софтвера за израчунавање индекса потрошачких цијена. Набавка софтвера за ДМС је планирана у износу од 40.000 КМ, али је обустављена након сазнања да ће се набавка реализовати кроз е-владу. Поступак набавке услуга развоја софтвера је првобитно планиран у износу од 20.000 КМ, али је обустављен због недовољног износа расположивих средстава. Поновни поступак је покренут након измјене планираног износа на 58.000 КМ, али је након доношења одлуке о избору уложена жалба коју је Канцеларија за разматрање жалби БиХ усвојила и рјешењем поништила одлуку о избору, тендерску документацију и обавјештење о поступку.

Према презентованим подацима, Агенција је, у 2017. години провела девет поступака јавних набавки из текућих издатака (отворени и конкурентски поступци), те један отворени и два конкурентска поступка из капиталних издатака. Након претходно проведених поступка укупна вриједност закључених уговора износи 372.542 КМ.

У тестираним процедурама нисмо утврдили материјално значајне неправилности и неусклађености са Законом о јавним набавкама.

Наводимо општа запажања и слабости у процесу јавних набавки који се односе на планирање и реализацију планираних поступака јавних набавки и праћење реализације уговора.

- У Плану набавки побројани су различити софтвери и апликације у једној ставци из које се не може закључити колико софтвера Агенција планира набављати и колика је појединачна планирана вриједност за сваки од њих.
- За поједине поступке у Плану набавке је наведен период који није испоштован приликом покретања набавке. Тако је набавка тонера планирана за март, одлука о покретању и рјешење о формирању комисије су донесени у јулу, а поступак објављен у септембру. Слична ситуација је и са поступком набавке услуга штампања, за који је у марту донесена одлука, а обавјештење о покретању је објављено почетком јуна.
- Агенција није успоставила праћење реализације по ставкама уговора за које је уговорена сукцесивна испорука. Реализација уговора се прати само у финансијском износу фактура у односу на уговорену вриједност, па се Агенција излаже ризику да поједине ставке из уговора неће бити реализоване у уговореним количинама (мањим или већим у односу на уговорене).
- Набавка аутогума извршена је путем више директних споразума који збирно не прелазе вриједносни разред за директни споразум. Агенција је попунила возни парк до броја који јој је одобрен, па се будуће потребе за набавком аутогума могу објединити у једном поступку. Исто важи и за услуге регистрације и осигурања возила, које су такође набављане кроз више директних споразума.

Препорука

Потребно је да у Плану набавки Агенција појединачно исказе различите врсте апликација и софтвера које ће набављати у току године, да обезбиједи покретање поступака у складу са планираним роком, обезбиједи евиденцију о реализацији уговора који се реализују сукцесивним испорукама и обједини исти предмет набавке у једном поступку.

7. ОСТАЛО

7.1 Судски спорови

Према подацима Агенције, у 2017. години су вођена четири судска спора у којима је Агенција тужена страна. Три судска спора, чија је укупна вриједност 34.529 КМ, односе се на групне тужбе запослених Федералног завода за статистику по основу дуга за прековремени рад на активностима пописа. Четврти спор односи се на тужбу из 2016. године коју је покренуо добављач за услуге штампања у износу од 95.443 КМ. Агенција води један спор против Канцеларије за разматрање жалби ради поништења рјешења.

У спору који је покренула Агенција ради рјешавања статуса некретнине, на којој је као носилац права располагања уписан Федерални завод за статистику, није било значајнијих помака, а носилац активности је Правобранилаштво БиХ.

8. КОМЕНТАРИ

Агенција у остављеном року није доставила коментаре на Нацрт извјештаја о ревизији за 2017. годину, тако да овај Извјештај представља коначан извјештај без корекција у односу на Нацрт извјештаја о ревизији за 2017. годину.

Вођа тима за финансијску ревизију

Сњежана Баштинац, с.р.

Руководилац Одјељења за финансијску ревизију

Миро Галић, с.р.

Чланови тима за финансијску ревизију

Фатима Механовић, с.р.

Аднан Мухаремагић, с.р.

Руководилац Одјељења за развој, методологију и контролу квалитета финансијске ревизије

Драгољуб Ковинчић, с.р.

Прилози

Табела I – Преглед расхода буџета за 2017. годину

Табела II – Биланс стања на 31.12.2017. године

Изјава о одговорностима руководства

Преглед расхода буџета за 2017. годину

Назив институције: Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела I

Опис	Одобрени буџет	Усклађива- ња буџета	Укупни буџет (2+3)	Извршење буџета	Индекс 5/4
1	2	3	4	5	6
1. Текући издаци	4.536.000	0	4.536.000	4.147.004	91
Бруто плате и накнаде	3.365.000	0	3.365.000	3.168.083	94
Накнаде трошкова запослених	375.000	0	375.000	290.266	77
Путни трошкови	150.000	0	150.000	145.869	97
Издаци телефонских и пошт. услуга	77.000	0	77.000	49.409	64
Издаци за енергију и ком. услуге	75.000	0	75.000	73.610	98
Набавка материјала	70.000	0	70.000	54.554	78
Издаци за услуге превоза и горива	25.000	0	25.000	15.185	61
Унајмљивање имовине и опреме	220.000	0	220.000	217.237	99
Издаци за текуће одржавање	73.000	0	73.000	33.741	46
Издаци за осигурање	6.000	0	6.000	4.836	81
Уговорене и друге посебне услуге	100.000	0	100.000	94.214	94
2. Капитални издаци	40.000	0	40.000	0	0
Набавка земљишта	0	0	0	0	0
Набавка грађевина	0	0	0	0	0
Набавка опреме	0	0	0	0	0
Набавка осталих сталних средстава	40.000	0	40.000	0	0
Реконструкција и инвестиционо одрж.	0	0	0	0	0
3. Текући грантови	0	0	0	0	
			0		
			0		
4. Вишегодишња капитална улагања	0	470.627	470.627	192.663	41
ВКУ за попис становништва-0402190		470.627	470.627	192.663	41
5. Новчане донације	100.000	766.059	866.059	370.975	43
Остале донације - 0402070		454.803	454.803	201.210	44
Проширени ХБС - 0402100	0	12.404	12.404	0	0
Донација Владе Брчко дистрикта - 0402130	100.000	199.030	299.030	81.753	27
Трансфер ФЗС-0402170	0	11.811	11.811	0	0
Анкета о образовању одраслих -0402210		88.012	88.012	88.012	100
Укупно (1+2+3+4+5)	4.676.000	1.236.686	5.912.686	4.710.642	80

Руководство је Преглед расхода буџета по економским категоријама одобрило 27.02.2018. године.

Директор:
Велимир Јукић

Биланс стања на 31.12.2017. године

Назив институције: Агенција за статистику Босне и Херцеговине

Табела II

Опис	31.12.2016.	31.12.2017.	Индекс 3/2
1	2	3	4
1. Готовина, крат. потраживања, разграничења и залихе	10.076	13.744	136
Новчана средства	5.176	5.433	105
Краткорочна потраживања	4.900	8.311	170
Краткорочни пласмани	0	0	0
Интерни финансијски односи	0	0	0
Залихе	0	0	0
Краткорочна разграничења	0	0	0
2. Стална средства	687.205	590.043	86
Стална средства	2.830.886	3.079.834	109
Исправка вриједности	2.143.681	2.489.791	116
Неотписана вриједност сталних средстава	687.205	590.043	86
Дугорочни пласмани	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
УКУПНО АКТИВА (1+2)	697.281	603.787	87
3. Краткорочне обавезе и разграничења	398.267	384.695	97
Краткорочне текуће обавезе	60.545	99.232	164
Краткорочни кредити и зајмови	0	0	0
Обавезе према запосленима	287.726	285.463	99
Интерни финансијски односи	0	0	0
Краткорочна разграничења	49.996	0	0
4. Дугорочне обавезе и разграничења	0	0	0
Дугорочни кредити и зајмови	0	0	0
Остале дугорочне обавезе	0	0	0
Дугорочна разграничења	0	0	0
5. Извори средстава	687.205	590.043	86
Извори средстава	687.205	590.043	86
Остали извори средстава	0	0	0
Нераспоређени вишак прихода/расхода	0	0	0
УКУПНО ПАСИВА (3+4+5)	1.085.472	974.737	90

Напомена: Правилником о финансијском извјештавању институција Босне и Херцеговине, чл.10. став 4., напоменуто је да биланс стања буџетских корисника неће бити уравнотежен (актива једнака пасиви) због програмски успостављеног система Главне књиге, док ће биланс стања који ради Министарство финансија и трезора на нивоу Буџета институција Босне и Херцеговине за текућу годину бити уравнотежен.

Руководство је Биланс стања одобрило 27.02. 2018. године.

Директор:
Велимир Јукић

Изјава о одговорностима руководства

Међународни стандард врховних ревизионих институција (ISSAI 1580) предвиђа да ревизор треба да добије одговарајућу изјаву од руководства институције као доказ да руководство признаје своју одговорност за објективно приказивање финансијских извјештаја сагласно мјеродавном оквиру финансијског извјештавања, те да је одобрило финансијске извјештаје.

Руководство **Агенције за статистику Босне и Херцеговине** (у даљем тексту: Агенција) дужно је да обезбиједи да финансијски извјештаји за 2017. годину буду израђени у складу са Законом о финансирању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13), Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ (Службени гласник БиХ број 25/15) и Правилником о рачуноводству са рачуноводственим политикама и процедурама за кориснике буџета институција БиХ (протокол Министарства финансија и трезора БиХ број 01-08-02-1-1515-1/15 од 04.02.2015. године). Руководство је такође обавезно да поступа у складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину (Службени гласник БиХ број 94/16) и пратећим упутствима, објашњењима и смјерницама које доноси Министарство финансија и трезора БиХ, као и осталим законима у Босни и Херцеговини, тако да финансијски извјештаји дају фер и истинит приказ финансијског стања Агенције.

При састављању таквих финансијских извјештаја одговорности руководства обухватају гаранције:

- да је осмишљен и да се примјењује и одржава систем интерних контрола који је релевантан за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја;
- да финансијски извјештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе;
- да финансијски извјештаји садрже све релевантне податке и анализе извршења буџета, као и податке о систему интерних контрола и реализацији препорука ревизије;
- да се у пословању примјењују важећи законски и други релевантни прописи.

Руководство је такође одговорно за чување имовине и ресурса од губитака, па тако и за предузимање одговарајућих мјера да би се спријечиле и откриле проневијере и остале незаконитости.

Датум, _____

Директор:

Велимир Јукић